

CARTRIDGES S. A.
Ball Rifle or Carbine
B. L. SNIDER SERVICE
Mark IX

1884

WING-WING
A
DUM-DUM

२
५१॥ ॐ श्रीगणेशाय नमः श्रीसर्वसदाशिवाय
नमः श्रीसरस्वत्यै नमः हरिः ॐ नमः इत्येत्था
इत्येत्था गैः न्वाद्याय वस्य देवावः सविता
प्राप्य यत्तु श्रेष्ठतमाय नमः ॥ ॐ नमः
यच्च मगध्याः इन्द्राय भार्गवे जावतीर नमः

पायाः॥ इन्द्रस्य त्वाभागा ये सोमेनातनां चि विस्त्रो
हव्यं रत्ना ॥ ६ ॥ अग्नेवृत्तपते ॥ अग्नेवृत्तपते
वृच्चरिष्यामि तक्के यन्तन्मेराद्याताम ॥ इदम
हमन्तता त्वात्वा सुपैमि ॥ ५ ॥ कस्त्वा ॥ पुनर्क्लिता
त्वा पुनर्क्लिक्त्वा पुनर्क्लिक्त्वा पुनर्क्लिक्त्वा पुनर्क्लिक्त्वा

से
प्र ३

॥ कर्मोवावेवायवाम ॥ ६ प्रत्यहं रक्षः ॥

प्रत्यहं रक्षः प्रत्यहं अरातयोनिहं प्रश्नं दो

निहं प्रश्नः अरातयः ॥ ७ उर्वन्तारिदमन्नेमि ॥ ७ धूर

तिप्ररसिधुर्वधुर्वन्तन्युर्वतं योस्मान्युर्वतितन्यु

र्वयं वयन्युर्वीमः ॥ देवानामसिवाङ्गितं सन्नि ॥

तमम्याप्रितमञ्जुष्टतमन्देवहृतमम॥ ८ अञ्जतमासि॥ ह
विर्जीनन्^{नम} हस्वमाह्वा^{होः मा}स्मातेयजपतिह्रीधीर॥ विष्णुत्वा
कामतासुरुवातायापहत^{ताम॥ ३१} श्रु^{तोयध}रदोयक्कनाम्यज्व॥ २॥
देवस्यत्वासावितुः^{वे ३३} प्रमवेष्मिनोर्वाङ्म्यामृस्योहत्ता
भ्यामं^{मि} अग्रयेजहृह्वा^{मि} म्याग्नीषोमा^{मि} ब्राज्जहृह्वा^{मि} मि

सं.
पृ.
४

१॥ भूताय ज्ञा॥ भूताय ज्ञाना रातये स्वरामि विरुच्ये वा।
नृश्रेष्ठना नृश्रेष्ठः प्रायिष्या सुर्वनारि दत्तमन्त्रे मिष्ट
प्रायिष्या स्त्वाना भौसा दया मया दिज्ञाऽउपस्ये ग्रेह बा
हिरत्ता॥ ११ पवित्रे स्यः॥ पवित्रे स्यो वै स्रब्यो स
वितुर्वः प्रसवऽउत्तुना म्या किं दे ए पवित्रे ए सूर्य

तान्वा न्यावापयिषीऽब्रवत्तन्वावापयिषीस्त्विह कृद्देवे।
माऽइन्द्रऽआहुयेतत्तु विष्णुऽतन्वाहासज्जपोतीसाहुयोतिः॥९॥
मयीदम् मयीदमिन्द्रऽइन्द्रियन्त्या त्वस्मान्नायोमञ्चवा।
नः सचन्ताम। अस्माकं शं सन्त्याशिवः सन्त्यानः सन्त्या
शिवऽरपहतापयिषीमातोपमास्युषिषीमाताहुयताम।

सं.
प्र.
५

शिराग्रीवात्वाहा ॥ १० ॥ उपहृतोद्योऽपहृतोद्योऽपि तोष
मान्योऽपि तादृयतामाग्नीराग्रीवात्वाहा देवस्य त्वासावि
तः पुंसवे शिखरनोर्वाङ्मया म्युल्लोहस्तात्त्वया म । प्रतिगृ
ह्णा म्माग्नेष्टास्येन प्राप्ता नि ॥ ११ ॥ एतन्तोदिव सवितर्य
जम्प्राज्जर्हत्पातयेद्ब्रह्माणे तेन युज्यते सविते सविते

अग्नेस्त्रनूरसिवाचोविसर्जनन्देववीतयेत्वाग्निमिवृह
ज्ञावासिवा नस्यत्वाग्निमग्निदनेवेद्योहविःशमीष्यसुशमि
शमीष्य॥ हविष्कृदेहिहविष्कृदेहि॥१५ कुक्कुटोसि'कु
कुटोसिमथुजिह्वरश्ममर्जमावदत्तयावयमि'सङ्ज्ञात
सङ्ज्ञातज्ज्ञेष्मावर्षवृद्धमसिप्रतिज्ञावर्षवृद्धंवेत्तुयरासत

सं-
प्र-
६

ॐ ^{५५}रत्नः ^{५५}परापूताः ^{५५}अरातयोपहत ^{५५}रत्नो ^{५५}बाहु ^{५५}र्षा ^{५५}विबिन
क्तदेवोवः ^{५५}सविता ^{५५}हिरस्य ^{५५}पाणिः ^{५५}अतिगृह्णा ^{५५}त्रिदि ^{५५}ए
पाणिना ॥ १६ ^{५५}अष्टिरसि ॥ ^{५५}अष्टिरस्य ^{५५}पाण्येऽ ^{५५}अग्निमा ^{५५}मा
दं ^{५५}ज्जाहि ^{५५}निष्क्र ^{५५}व्यादं ^{५५}ॐ ^{५५}से ^{५५}था ^{५५}देव ^{५५}यज ^{५५}म्वह ^{५५}अ ^{५५}वम
सि ^{५५}एषि ^{५५}वी ^{५५}नृ ^{५५}ॐ ^{५५}ह ^{५५}स्र ^{५५}ह्य ^{५५}व ^{५५}नि ^{५५}त्वा ^{५५}त्त ^{५५}व ^{५५}सि ^{५५}स ^{५५}जा ^{५५}त ^{५५}व ^{५५}न्मु

पदधामिद्वातुं सवयाय ॥ २२ ॥ अथैवमुक्तं गृह्याणीष्व
धरुणमस्य नारितनू ^{मि०} हब्रह्मवर्नितात्तत्रवर्निसजा
तवन्मुपदधामिद्वातुं ^{मि०} सवयाय ॥ धर्म्ममसिदिवनू ^{मि०} ह
ब्रह्मवर्नितात्तत्रवर्निसजातवन्मुपदधामिद्वातुं ^{मि०} सवयाय ॥
विश्वामित्राश्चिन्तयन् ॥ उपदधामिचिन्त

स्थो^{३५}र्वि^{३६}तो^{३७}भ^{३८}र^{३९}ण^{४०}म^{४१}र्दि^{४२}र^{४३}सा^{४४}न्त^{४५}प^{४६}ता^{४७}त^{४८}प^{४९}१८

श^{५०}मी^{५१}सि^{५२}श^{५३}मी^{५४}स^{५५}व^{५६}धू^{५७}त^{५८}धू^{५९}र^{६०}दो^{६१}व^{६२}भू^{६३}ता^{६४}अ^{६५}रा^{६६}त^{६७}यो^{६८}दि^{६९}

त्वा^{७०}स्त्व^{७१}गा^{७२}सि^{७३}प्र^{७४}ति^{७५}त्वा^{७६}दि^{७७}ति^{७८}र्व^{७९}त्तु^{८०}॥ धि^{८१}ष^{८२}णा^{८३}सि^{८४}प^{८५}र्व^{८६}प्र^{८७}ति^{८८}

त्वा^{८९}दि^{९०}त्वा^{९१}स्त्व^{९२}ग^{९३}वे^{९४}त्तु^{९५}दि^{९६}व^{९७}स्त्वं^{९८}म^{९९}नी^{१००}र^{१०१}सि^{१०२}धि^{१०३}ष^{१०४}णा^{१०५}सि^{१०६}प

र्व^{१०७}ते^{१०८}यी^{१०९}प्र^{११०}ति^{१११}त्वा^{११२}प^{११३}र्व^{११४}ती^{११५}र्व^{११६}त्तु^{११७}धा^{११८}न्य^{११९}म^{१२०}सि^{१२१}॥ १५ ॥ धा^{१२२}न्य^{१२३}

नाम्यतयेखाहा॥२॥ एन्यर्धस्त्वाविष्मवावसुःपरिदथातु
विष्मवस्यारिष्टौयजमानस्यपरिधिरेस्यप्तिरिडईडित॥३॥
न्यस्यवाङ्गरसिदक्षिणोविष्मवस्यारिष्टौयजमानस्यपरिधि
रेस्यप्तिरिडईडित॥ मित्रावरुणोत्थोन्नरतःपरिथन्नोऽश्रुवे।
एथस्मैणाविष्मवस्यारिष्टौयजमानस्यपरिधिरेस्यप्तिरिडई

सं.
पृ.
१३

इति तत्र ॥ ३ ॥ द्वीतिहोत्रं नवा कवेद्यु मन्तं स मिथी महे ॥ अग्ने इह नो
मह्वरे ॥ ४ ॥ समिदसि ॥ समिदसि सूर्यस्तत्त्वा प्रस्तात्वा तु कस्याश्चिद
मिशात्त्वौ ॥ सवितुर्द्वीह सूर्यः अस्मिन्मदसन्त्वा स्त्रणा मिखा सस्थ्य
नेवेव ॥ ५ ॥ आत्वावसवोरुद्राः आदिताः स दन्तः ॥ ५ ॥ घृताच्चासि जु
हन्तीस्मासेदमिथेणायाम्नाः प्रियं स दः आसीद घृताच्चास्यप

भन्नाम्नासेदस्मियेणथाम्नाप्पियंसेदऽआसीदचुनाच्च
सिद्धवानाम्नासेदस्मियेणथाम्नाप्पियंसेदऽआसीदप्पि
येणथाम्नाप्पियंसेदऽआसीद॥ युवाऽअसदन्तस्य
घोनौताविस्सोयाहिपाहियत्तम्पाहि यत्तयत्तिम्पाहिमोय
त्तन्नाम॥ ६ अग्नेवाजजित् अग्नेवाजजिहाजनवासरि।

सं-
सू-
१४

अथ नमो वाजजितं सस्मादिर्म ॥ नमो देवेभ्यः स्वधा पितृभ्यः
सुयमेमेभ्यः स्यात्तत्सुक्कन्नमद्य ॥ १० ॥ अस्मिन्नमद्य देवेभ्यः
आज्यं सन्निभ्या समद्भिर्गाविस्रोमा त्वावक्रमिषं वसमतीत
मग्ने ते च काया सुपस्थे षं विस्रो स्या नमसीतः इन्द्रो वीर्यमह
णो हव्यो हिरः आ स्यात् ॥ ८ ॥ अग्ने देव अग्ने वेहो वं वेह्य

नमामव॥१२॥मनोज्ञतिः॥मनोज्ञतिर्जुषतामाज्यस्यबुह
त्यतिर्यजामिमन्तोनोत्वरिष्टंयज्ञशंसमिमन्दधात॥ द्विष्टे
देवासः॥इहमादयन्तामौम्यतिष्ठ॥१३॥यथातेः॥अग्नेसामि
त्रयावर्द्धस्वचाचप्यायस्वावर्द्धिषीमहिचव्वयमाचप्यासिषी
महि॥अग्नेवाजजिहान्वासरवाणंसंवाजजितशंसमा

रा सही ला

सं.
पृ.
१६

जि॥१४॥ अ॒ग्नी॒षो॒म॒यो॒रा॒जि॒ति॒म॒ अ॒ग्नी॒षो॒म॒यो॒रु॒जि॒ति॒
म॒न॒स्त्रे॒षं॒वा॒ज॒स्य॒मा॒प्र॒स॒वे॒न॒प्रो॒हा॒मि॒। अ॒ग्नी॒षो॒मो॒त॒म॒प॒
नु॒द॒तां॒यो॒स्मा॒न्वे॒ष्टि॒य॒ज्च॒व॒य॒न्दि॒ष्मो॒ष्वा॒ज॒स्ये॒न॒प्र॒स॒वे॒
ना॒पो॒हा॒मि॒। इ॒न्द्रा॒ग्नो॒रा॒जि॒ति॒म॒नू॒त्रे॒षं॒वा॒ज॒स्य॒मा॒प्र॒स॒वे॒न॒प्रो॒
हा॒मि॒। इ॒न्द्रा॒ग्नी॒त॒म॒पु॒नु॒द॒तां॒यो॒स्मा॒न्वे॒ष्टि॒य॒ज्च॒व॒य॒न्दि॒ष्मो॒

वी२

वाजस्येनमप्रसवेनापोहामि १५॥ वसव्यस्त्वा॥ रुद्रेव्यस्त्वा॥
दित्र्येव्यस्त्वा॥ सज्जानायात्यावाएथिमित्रावरुणेत्वावृष्ट्या
वताम॥ द्यन्तुचयोक्तं शं रिहाणामरुतामृषतीर्माचक्षशाए
स्त्रिर्वात्वादिवङ्कृततो नोवृष्टिमावह॥ चक्षष्णाऽअग्नेस्ते
चक्षुर्मेपादे॥ १६॥ अथविधिं पर्ययथाऽअग्नेदेवपणि

वि२

सं.
६.
१०

गुं ह्यमानः। तनोपतमनुजोषमभराम्येषनेत्त्वदपचेतया
ताऽअग्नेःप्रियम्याथोपीतम॥१० स एं सवभागास्थ। स
एं सवभागास्थेषावृहताः प्रस्तारेष्टुः प्रारिथेयाश्चुदेवाः ३
मांवाचमभिविष्मवेष्टुणान्तऽआसयास्मिन्नार्हिषिमादयधु
एं स्वाहावाद्॥१८ वृताचीस्थः॥ वृताचीस्थोपुर्व्योपात

स्मै॒त्या॒वि॒सृ॒ज्च॒ति॒तस्मै॒त्या॒वि॒सृ॒ज्च॒ति॥ पो॒षा॒य॒र॒क्ष॒सा॒म्भा॒गो॒शि
॥२३॥ सं॒व॒र्च॒सा॒ सं॒व॒र्च॒सा॒प॒य॒सा॒न॒न॒मि॒रा॒न्ना॒हि॒म॒न॒सा॒म॒श्रं
शि॒वे॒न॥ त्व॒ष्टा॒स॒द॒व्रो॒वि॒द॒था॒तु॒रा॒यो॒तु॒मा॒र्षु॒त॒न्यो॒य॒डि॒लि॒ष्ट॒म॥
२४॥ दि॒वि॒वि॒सृ॒ः॒ दि॒वि॒वि॒सृ॒र्च॒क्रा॒णं॒स्त॒जा॒ग॒ते॒न॒क॒न्द॒सा॒त॒तो॥
नि॒र्घ॒क्तो॒यो॒स्मा॒न्दे॒हि॒य॒ज॒स्व॒य॒न्दे॒ष्मो॒न॒रि॒दो॒ वि॒सृ॒र्च॒क्रा॒णं॒

सं.
१५

मे
स्तत्रैष्टु न च न्दसाततो निर्वर्त्तको यो स्मान्देष्टु यच्च वयान्दिष्मः
पाथिष्ठां विस्त्रुर्ष्यक्तं एतगा यत्रेण च न्दसाततो निर्वर्त्तको यो
स्मान्देष्टु यच्च वयान्दिष्मो स्मादन्नादस्यै प्रतिष्ठायाः अगन्तास्वः
सज्जोतिषाभूतः ॥ २५ ॥ स्वयन्त्वरति। स्वयम्भूरतिष्ठेष्टौ रपिस्ता
र्वचोदाः अतिष्ठचो मेदेहि ॥ सूर्य्यणावृतमन्वावर्ते ॥ २६ ॥ अग्ने

गृहपते। सुगृहपतिस्त्वयाग्रे हङ्गृहपतिनाभूयासं ११ सुगृहपति
स्त्वन्मायाग्रे गृहपतिनाभूयाः ॥ अस्यसूरिणो गार्हपत्यानि स
न्वशातं हि माः सूर्यस्यावृतमन्वावर्त्त ॥ १० ॥ अग्रे वृतपते।
वृतमचारिषनादशकन्तन्मोराधीदमहं यऽप्यास्मि सोऽस्मि ॥
१८ ॥ अग्नये क्ववाहनाय। अग्नये क्ववाहनाय स्वाहा सो

सं.
५.
२०

२३

मायपितृमतेस्वाहा॥ अपहताऽश्वरत्नाण्येसिधेदिषदः॥
२॥ येरूपाणि॥ प्रतिमुञ्चमानाऽश्वराः सन्तः स्वययाचरन्ति
परापुरोनिपुरोषेभन्त्यग्निहान्त्योकात्रएदात्रस्मात्॥ ३॥
अत्रपितरः॥ अत्रपितरोमादयद्द्वेष्याभागमादृषायधुम॥ अ
मीतदन्तपितरोषयाभागमादृषायिषत॥ ३१॥ नमोवःपि

तरोरसायनमोवः पितरः प्रोषा यनमोवः पितरोजीवायनमोवः पि
तरः स्वभायै नमोवः पितरो चोरायनमोवः पितरो मन्यवे नमोवः पि
तरः पितरो नमोवो गृहान्नः पितरो दत्तसतो वः पितरो देवमेतद्धुः पि
तरो चासः आथत्ता ॥ ३२ ॥ आथत्त पितरो गार्भी दुमारमृष्कृतस्वजम्
॥ यथेह पुरुषो सत् ॥ ३३ ॥ ऊर्जं ब्रह्मन्तीः ऊर्जं ब्रह्मन्ती रं मृतं दुः

मं-
५
२१

तस्य यः कीलाग्नौ स्वतः ॥ स्वधास्य तर्पय तमे पितृन् ॥ १५ ॥ द्विती
याध्यायः ॥ समिधाग्निम् समिधाग्निन्दुवस्य तच्छतैर्द्वौ धयता त्रिधिम
॥ आसिन्नुद्याजो तन ॥ १ ॥ स समिद्धाय शोचिषे । चतन्ती बुज्जुहो
तन ॥ अग्नये जातवेदसे २ तन्वा । समिद्धिरद्विरो च तेन वर्द्धयामसि ॥
हृहङ्को वायविष्णु ॥ ३ ॥ उपज्ञा गृहविष्मती घृताचीर्यन्तु हव्यत ॥

चुषसं सति यो मम ॥४॥ भूर्भुवः । भूर्भुवः स्वर्धौ रिव भूम्ना एधि वीवव
रि रिमणा । तस्यास्ते एधि विदेव यजति एहि निमन्ना दमन्नाद्याया दये ॥५॥
॥ आयं द्यौं एधि रक्तासीद स दन्ता तरे म्पुरः पितरं च प्रयैत्स्वः ॥६॥ अ
न्तश्चरति । रोचनास्य प्राणादपानती ॥ द्याकस्य न्माहिषो दिवम् ॥७॥ त्रि
ध्रुं शङ्खाम विध्रुं शङ्खाम विध्रुं जति द्याक्यैः शायथीयते ॥ अतिवस्तोर

हयुभिः॥८॥ अग्निर्ज्योतिः॥ अग्निर्ज्योतिर्ज्योतिरग्निः॥ स्वाहा सूर्यो ज्यो
तिर्ज्योतिः सूर्यः स्वाहा॥ अग्निर्वर्चो ज्योतिर्वर्चः स्वाहा सूर्यो वर्चो ज्यो
तिर्वर्चः स्वाहा॥ ज्योतिः सूर्यः सूर्यो ज्योतिः स्वाहा॥ ९॥ सज्जह्वेन स
वित्रा सज्जरात्रे न्यवन्त्या॥ जुषाणोऽग्निर्वैतु स्वाहा॥ सज्जह्वेन सवि
त्रा सज्जरुमे न्यवन्त्या॥ जुषाणः सूर्यो वैतु स्वाहा॥ १०॥ उपुष्य

नोऽश्वधुरं॥ मंत्रं चोचमा ग्रेये अरेऽश्वस्ते च दृष्टवते॥ ११॥ अग्निर्म
र्जीदिवः ककुत्तमिति॥ एयिद्याऽश्वयमाश्वया एरेता एंसि जिन्वति॥
१२॥ उभावा म॥ उभावामिन्द्राग्नीऽश्वद्वय्याऽउभारायतः सह मादय
ज्ञे॥ उभादातारा विष्ठा एरेयी एमभावा जस सातये द्ववेवा म॥ १३॥
अयनौ॥ अयन्ते योनिः॥ त्रियो यतो जातोऽश्वरो च यथाः॥ तज्ज्ञानन्नं गृन्ना

सं.
सू.
२३

रोहाया नो विहं यारयिम ॥ १४ ॥ अयमिह अथमोथायि यात्त मिर्हाता यमि
होऽअथरेषीऽना यममवातो भगवो विरुतुर्वनेषु चित्रं विवने विशेष
विशो ॥ १५ ॥ अस्य प्रत्नाम। अस्य प्रत्नामव्युतं शुक्रानुद्वेऽअन
यः ॥ पयः सतस्रसामविम ॥ १६ ॥ तनूपाऽअग्रे। सितन्ममेपाह्यायु।
हीऽअग्रे स्यायु मेदेहि चर्चीदाऽअग्रे सिवर्चीमेदेहि। अग्रे यन्मो

तेन॑ऽक॒नन्त॑न्मऽआ॒ए॒ण॑ ॥१३॥ इ॒न्याना॑स्त्वा॒ शतं॑ हि॒ मा॒द्यु॒मन्त॑
ॐ॒ स॒मि॒थी॒महि॑ ॥ व॒य॒स्व॒न्तो॒व॒य॒स्कृतं॑ स॒ह॒स्व॒न्तः॒सह॑स्कृत॒म॥ अ॒ग्ने
स॒प॒त्न॒द॒म्भ॒न॒म॒द॒व्वा॒सोऽ॒दो॒व्य॒म॥ चि॒त्रा॒व॒सो॒स्व॒स्ति॒ते॒ण॒र॒म॒शी॒य
॥१८॥ स॒न्व॒म॒ स॒न्व॒म॒ग्ने॒सूर्य॑स्य॒व॒र्च॑सा॒ग॒थाः॒स॒र॒षी॒णा॒ ए॒स्त्व॒ते॒न॥
स॒मि॒थे॒णा॒या॒म्ना॒स॒म॒ह॒मा॒यु॒षा॒सं॒व॒र्च॑सा॒स॒म॒भु॒ज॒या॒स॑ ॐ रा॒य॒स्यो॒वे॒ ।

सं.
६
२४

ए॥ मिषी य ॥ १॥ ॥ अन्यस्य । अन्यस्यान्यो वोभदीयमहस्यमहो ।

वोभदीयोर्ज्ञेयार्ज्वोभदीयरायस्योषस्यरायस्योषं वोभदीय ॥

२० ॥ रि० तीरमधुम रेवतीरमधुमस्मिन्त्योनावास्मिन्त्योष्टेस्मिन्त्यो

केस्मिन्त्यये ॥ इहैवसुमापगात ॥ २१ ॥ सु० हितासि विष्ण्वरुस्य

ज्ञा० माविशमोपत्येन ॥ उप० ज्ञा० दिवेदिवेदोषावस्तार्ज्यावयस ॥ नमो

न्तः
भरंमसि ॥२१॥ राजन्तमहु राणा नृराजन्तमहु राणा ङ्गोपासुतस्य दीदिविम्
॥ बर्हमात एं से दमे ॥२३॥ सतः पिते वरु नये ग्रे रूपाय नो भवा ॥ सच स्वानं स्त
ये ॥२४॥ अग्ने त्वम् अग्ने त्वन्नोऽ अन्तम उत त्राता शिवो भवाच्च रूपाः ॥ ब्रह्म
ग्निर्ब्रह्म शप्प वाऽ अक्नानादिभ्यु सन्तम श्रंरपि न्दाः ॥२५॥ तन्वा ॥ शो वि
हृ दीदिवः सुस्मायन्तमी सहे सखि वपः ॥ सनो बोधि श्चु यी ह व मरु ष्या

स्व

सं.
पृ.
२५

लोऽस्यचायतः समस्ममात् ॥ २६ ॥ इहऽपहि । इहऽपह्यादितऽपहि का
म्याऽपत ॥ मार्यैवः कामथरणम्भूयात् ॥ २७ ॥ सोमानण्डेसरणम्भूया
हिब्रह्मणस्पते । कदीवन्तं यऽर्जु सिजः ॥ २८ ॥ योरेवान् । योरेवान्द्रोः
श्रीमीवहावसुवित्पृष्टिवर्धनः ॥ सनः सिवक्तुयस्तुरः ॥ २९ ॥ मानः । मा
नः प्रा ११ सोऽन्ररहवो भूतिः ॥ एतद्गुर्त्यस्य ॥ रदोणेव ह्यणस्पते ॥ ३०

अ

२५

महित्रीणाम महित्रीणामवोक्तं पुनः स्मिन्नस्यार्थस्माः ३१
राथं ध्वं वरुणस्य ॥ ३२ ॥ न हितेषाम न हितेषाममाचननाह्वसुहार
लोष ॥ ईशोमिपुरयः ॥ ३३ ॥ ते हि ते हि पुत्रा सोऽश्रुदितेः प्रजी
वमेमर्त्या यः ॥ उपोतिर्यक् न जसम ॥ ३४ ॥ कदाचन स्तरीरसिनेन्द
सञ्जुसिदाशुवे ॥ उपोपेन्ममचवन्मयः ॥ इन्नुतेदाननेवस्यपृच्छते ॥ ३५

सं-
सं-
२६

तत्सवितुः। तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि। धियो यो नः प्रचो
दयात्॥ ३५॥ शतं॥ १८॥ परिते हृडभोरथो स्मरः॥ अश्रोतु विष्णुवतः॥
येन रत्नसिदा सुषः॥ ३६॥ भूर्भुवः। भूर्भुवः स्वः प्रजाः प्रजामिः स्या
॥ सुवीचीरैः सुपोषः पोषैः॥ न र्य प्रजा सोपाहि श एं स प मृन्तोपा श
ह्यथ र्य पितु सोपाहि॥ ३७॥ आ गान्ना वि च्य वेद स ग स्मा व्यं व स

ति

वि॒त्त॒म॒मा॒ अ॒ग्ने॒स॒म॒मा॒ह॒ मि॒यु॒म्भ॒स॒मि॒स॒हऽआ॒य॒क॒स्व॥३८॥ अ॒य॒म॒ग्निः
अ॒य॒म॒ग्नि॒र्गृ॒ह्य॒ति॒र्ग॒ह॒प॒त्रः॒ पु॒जा॒या॒व॒सु॒वि॒त्त॒मः॥ अ॒ग्ने॒गृ॒ह॒प॒ते॒मि॒
यु॒म्भ॒स॒मि॒स॒हऽआ॒य॒क॒स्व॥३९॥ अ॒य॒म॒ग्निः॒ पु॒री॒ष्वा॒र॒यि॒मा॒न्सु॒हि
व॒र्ह॒नः॥ अ॒ग्ने॒ पु॒री॒ष्वा॒मि॒यु॒म्भ॒स॒मि॒स॒हऽआ॒य॒क॒स्व॥४०॥ गृ॒हा॒मा
वि॒भी॒त॒मा॒वे॒प॒द्व॒मूर्ज॒न्नि॒व॒न्तऽए॒षा॒मि॥ ऊ॒र्ज॒न्नि॒व॒न्तः॒ सु॒म॒नाः॒ स॒मे॒।

सं.
५३

था गृहानैमिमनसा मोदमानः ॥ ४१ ॥ येषामह्येति प्रवसन्त्येव सोमनुसो

वृद्धः गृहावपह्नयामहेते नोजाननुजानतः ॥ ४२ ॥ उपहृताऽऽह गा

वऽउपहृताऽअजावयः अथोऽअन्नसकीलालऽउपहृतो गृहे पुनः

। होमायवः शान्तैः प्रपद्ये शिवं शुभं शुभं शुभं शुभं शुभं ॥ ४३ ॥ प्रया

गि नो ह्यगमहे । मरुतश्च रिशादसः ॥ करस्मे एतजो धंसः ॥ ४४ ॥ वा

द्वा मे॥ यज्ञा ते॒ यद॒स्ये॒ यत्स॒ मा॒ यो॒ यद॒ इति॒ मे॥ यदे॒ न॒ शु॒ क॒ मा॒ व॒ य॒ मि॒ द॒ न्त
द॒ व॒ य॒ जा॒ म॒ हे॒ त्वा॒ हा॒ ॥४५॥ मो॒ षा॒ ण॒ ॥ मो॒ षा॒ ण॒ ॥ इ॒न्द्रा॒ व॒ ष॒ द॒ स॒ दे॒ वै॒ र॒ स्ति॒ हि॒ ष्मा
ते॒ शु॒ षि॒ न्न॒ व॒ याः॥ म॒ ह॒ च्चि॒ य॒ स्य॒ मी॒ णु॒ षो॒ य॒ ब्या॒ ह॒ वि॒ ष्मा॒ तो॒ म॒ रु॒ तो॒ व॒ न्ते
क॒ र्म॒ गोः॥४६॥ अ॒ क्र॒ न्क॒ र्म॒ कृ॒ तः॒ स॒ ह॒ वा॒ चा॒ म॒ यो॒ भ॒ वा॥ दे॒ वे॒ अ॒ यः॒ क॒ र्म॒ कृ
त्वा॒ स्त॒ म्ये॒ त॒ स॒ वा॒ भ॒ वः॥४७॥ अ॒ व॒ भ॒ य॒ नि॒ च॒ मु॒ ण॥ नि॒ चे॒ रु॒ र॒ सि॒ नि॒ च॒ मु॒
ण॥ अ॒ व॒ दे॒ वै॒ दृ॒ व॒ कृ॒ त॒ मे॒ नो॒ या॒ सि॒ ष॒ स॒ व॒ म॒ न्यै॒ र्म॒ न्यै॒ कृ॒ त॒ म्य॒ रु॒ रा॒ वा॒ दे॒ वी॒

सं.
पू.
२८

वस्पाहि॥६८॥ मूर्त्तादधि। मूर्त्तादधिपरापतसुमूर्त्तापुनरापत॥ वस्त्रेव
विक्तीणावहाऽऽवमर्जश्रं शतक्रतो॥६९॥ देहिमेदेहिमेददामितेनिमे
येहिनितेदये॥ निहारचुहरातिमेनिहारानिहराणितेस्वाहा॥७०॥ अ
क्षन्मीमदन्त। अक्षन्मीमदन्तह्यावप्रियाऽअधूषत॥ अस्तोषत
स्वभानवोविप्रानविष्टुयामती योजान्निद्रतेहरी॥७१॥ सुसन्हा
शान्वा॥ वयस्मत्तुवन्वान्दिषीमहि॥ प्रन्तुनमूर्त्तावन्युरस्ततोया

सिद्धशा १२॥५ अनुयोजान्मिन्द्रतेहरी ॥५२॥ मनोनु। मनोन्माह्नाम
हेनाराशं सेनस्तोमेन ॥ पितृणाञ्चमन्त्राभिः ॥५३॥ आनः। आनः
पल्लवः पुनः क्रत्वेदत्तायजीवसे ॥ उपोह्नु सूर्यनृशे ॥५४॥ पुनर्नः
। पितरो मनोददातु दैव्यो जनः ॥ जीवन्वातं सचेमहि ॥५५॥ वयं सौ
म। वृतेतव मनस्तनपुत्रिबन्तः ॥ प्रजावन्तः सचेमहि ॥५६॥ एवते। रु।
इभागः सहस्रस्वा वि कयातञ्जपत्वाहैषते रुद्र भागः आत्तुतेप

सं.
स.
२५

सु. ॥ ५० ॥ अवरुद्रम् । अवरुद्रमदीम ह्यावदेवन्त्र्यम् । यथानोच्च
संस्कारं ह्यथानः प्रश्नेयसंस्कारं यथानोच्चवसाययात् ॥ ५८ ॥ भिष
जमसि । मेघजङ्गवेष्मापुरुषाय मेघजम् ॥ सुषमेसाय मेष्मै ॥ ५९ ॥
अम्बकं यजामहे । सगान्यिमुष्टिवर्द्धनम् ॥ उर्वारुकमिव बभन्यना
न्मृत्योर्मुक्षीय मामृतात् ॥ अम्बकं यजामहे सगान्यिमृते वेदं
म् । उर्वारुकमिव बभन्यनादि तो सुक्षीय मामृतात् ॥ ६० ॥ एतत्तै । रुद्रा

यु३

वेदोदीदी

वसन्तेन परोमूजयतोतीहि श्रवततथ न्या पिना कावसः कृत्तिवासा
ऽ अहिं श्रं सन्नः शिवोतीहि ॥ ६१ ॥ आयुषजमदग्नेः कश्चपस्या
आयुषम् ॥ बहेवेषु आयुषनन्तोऽ अस्तु आयुषम् ॥ ६२ ॥ शिवोना
मा शिवोना मासि स्वयिती स्तेपितानमस्तोऽ अस्तु मामाहि श्रं सीः ॥
निवर्तया म्यायुषेन्नाद्याय प्रजननाय रायस्योषाय सप्रजात्वा
० यसुवीर्याय ॥ ६३ ॥ तृतीयो ध्यायः ॥ ॥ पदम् ॥ पदमगन्मदेवय

तृतीया

हेति क्षमा माता वर १

सं.
पृ.
३.

जंनम्यधिष्ठायत्रदेवा सोऽश्रुषन्नविश्वेऽकृत्स्नामावभाणं सन्तान्तो
यजुर्भीरायस्योर्वेणसामिषामदेम ॥ इमाऽआपः प्रासुमे सन्तु देवीरोष
येत्रायस्वस्यार्थिते मै न श्रं हि श्रं सीः ॥ १ ॥ आपोऽअस्मान् आपोऽअ
स्मान्मातरः अन्ययन्तु च ते न नो चतस्रः पुनन्तु ॥ विश्वश्च हि रि
प्रस्पवहन्ति देवी रुदिता व्याः अवि रासुतऽपमि । दीक्षातु प्रसोस्त नूर
सितान्त्वा शिवाणं शर्मसा स्पदिदये भद्रं च ससु स्यात् ॥ २ ॥ महीना

कनमस्तेऽस्तु मामाहि श्रेऽस्तु ॥ १ ॥ ऊर्गसि । ऊर्गस्याङ्गिरस्सूक्तम् ॥
ऊर्गस्ययि येहि ॥ सोमस्य नो विरसि विस्त्रोः शर्मासि शर्म यजमानस्येन्द
स्यो नो विरसि स्रुताः कृपोक्तं यि ॥ ३ ॥ उक्कयस्व वनस्य तऽऊर्गस्य मा पाह्य श्रे
हसऽआस्य यजस्योदवः १० वृतङ्कु एत । वृतङ्कु एताग्निर्वह्नाग्निर्व्यजोव
नस्यार्तिर्यजिषः दैवीत्यियम् नामहे सुमरी कामभिष्टयेव चोपां यज
वृहत् ॥ सुतीर्थनीऽस्तु ॥ ये देवामनो जाता मनो पुत्रोदक्षकृतवस्ते

सं.
५.
३२

नो वन्तु ते नः पान्तु ते व्यः स्वाहा ॥ ११ ॥ प्रवात्रा धीताः प्रवात्रा धीता भव
तस्य यमापोऽस्य स्माकं मन्तरुदरे सशो वाः ॥ ताऽस्य स्मव्यं मय द्वाऽअन
मो वाऽअनाग संत्विदन्तु देवी रमताऽअता ह्यथ ॥ १२ ॥ इयन्ते । यशियात
नरपो भुञ्चा मि न प्रजाम ॥ अश्रं हो भुवः स्वाहा कृताः शयि वी सा विंशत ए
धि व्यास मभव ॥ १३ ॥ अग्ने त्वं । अग्ने त्वं सृजा गृहि च यं सृमन्दिषी २८
सा हि ॥ वृक्षाणोऽअप्रयुक्तं न्युयुये नः पुनस्कुयि ॥ १४ ॥ पुनर्मनः पुनः

मीनः पुनरायुर्मः आगन्तुनः प्राणाः पुनरायुर्मः आगन्तुनः शुद्धः ३
नः ओ३म्मा आगतः ॥ वैष्णवातरोः अद्वैतान्तराः आग्निर्नः पातुदुरिता
द्वेष्टातः ॥ १५ ॥ त्वमग्ने । वृतपाः असिदेवः आसन्नैष्वा ॥ त्वं पुनरेष्वा ॥
रास्वेयत्सोमाभूयोभवेदेवो नः सविता वसोर्हीता वस्वदातः ॥ १६ ॥ पषाते ।
त शुक्रतुन्वेतद्दृष्टं स्तया सम्भवेत्प्राजङ्गकः ॥ जूरसिद्धतामनसा जुष्टा विस्र
वे ॥ ११ ॥ तस्योक्ते । सत्यं सवः सः प्रसवेत नो यन्त्रमशयस्वाहा ॥ शुक्रा

मं.
३३

मसिचन्द्रमस्यमृतमसिष्वेष्टयदेवमसि॥१८॥विदेसि।मनासिधीरसिद
दिणसिद्धिद्वियासियजियास्यदितिरस्युभायतःशीर्स्त्री॥सानः
सप्राचीसप्रतीचोयिमित्रत्वापदिवध्रीतासुषाधनस्यात्तिन्द्रायाथ
दाय॥१९॥अवत्वा।मातामन्यतामनुपितानुभ्रातासगर्भानुसा
लासप्त्या॥सादेविदेवमच्छेहीन्द्रायसोमश्रुंरुद्रत्त्वावर्तयतुस्वति
सोमसत्त्वापुनरेहि॥२०॥वस्यसि।वस्यस्यदितिरस्यादित्यासिरुद्रा

३२

सिचन्द्रासि॥ बृहस्पतिस्तुम्भेरमगात् रुद्रो बृहस्पतिराचके॥ २१॥ अ
दिशाल्ला॥ मूर्धन्नाजिचर्मिदेवयजनिष्टयिद्याऽऽर्ज्यायास्पदमसिहृतवत्त्वा च
हा॥ अस्मोरमस्वास्मोतेबन्धुस्त्वरायोमेरायोमावयश्चरायस्योषेणवि
योषस्तोतोरायः२२ समत्यो॥ देव्याधियासन्द्दिणयो रुचदसामा मा
मऽआयुःप्रमोषीमोऽअहन्तावधीरं विदेयतवदेविसन्द्दिशि॥ २३॥ ए
षते॥ गायत्रोभागाऽइति मे सोमा यजुता देवतेत्रै हुन्तोभागाऽइति मे सो

सं.
प्र.
३६

मायब्रूतादेवतेजागतोभागाः इतिसेसोमायब्रूताचन्द्रोनामानाएँसा
साम्माउपङ्कचेतिसेसोमायब्रूतादास्माकोसिभुक्कस्तेप्रह्योविवि
तस्तत्त्वाविविन्नन्तु॥२६॥ अभिज्ञंम देवष्टं सवितारमोस्योः का
विज्ञातुमर्चीमिसत्यसंवष्टंरत्नायामभिप्रियस्मात्किं विम॥ ऊर्द्धीया
स्यामतिर्ज्ञाऽ अदियुतत्सवीमनिहिरस्यपाणिरमिमीतहृक्कतुः कृपा
स्वः॥ प्रजाबध्पत्वाप्रजात्वावुप्राणन्तुप्रजात्वमवुप्राणिहि॥

॥२५॥ अ॒क्र॒न्वा॑ ॥ अ॒क्र॒ए॒क्री॒ण॒मि॒च॒न्द्र॒ज्व॒न्ने॒ण॒म॒र्त॒म॒र्ते॒न॑ ॥ त
मे॒ते॒गो॒र॒सो॒ते॒च॒न्द्रा॒णित॒प॒स॒स्त॒न्व॒र॒सि॒ष्य॒जा॒प॒ते॒र्ध॒र्षीः॑ ॥ पर॒मे॒ण॒प॒शु॒ना
क्री॒य॒से॒स॒ह॒स्र॒पो॒ष॒म्यु॒ष॒य॒म॑ ॥ २६ ॥ मि॒त्रो॒नः॑ ॥ मि॒त्रो॒नऽ॒ए॒हि॒सु॒मि॒त्र॒य
इ॒न्द्र॒स्यो॒रु॒मा॒वि॒श॒द॒क्षि॒ण॒सु॒श॒न्तु॒श॒न्तो॒ण॒स्यो॒नः॑ ॥ स्यो॒न॒सु॒श्वान॑
व॒ज्रा॒जा॒ह्वी॒रे॒व॒भ्रा॒रे॒ह॒स्त॒सु॒ह॒स्त॒कृ॒शा॒न॒वे॒ते॒वः॑ ॥ सो॒म॒क्र॒य॒ण॒स्तान्त्र॑
ह॒धे॒मा॒वो॒द॒भ॒न् ॥ २७ ॥ प॒र्वि॒मा॒ श्रे॒ष्ठु॒श्च॒रि॒ता॒ना॒य॒त्वा॒मा॒स॒च॒रि॒ते॒भ

सं.
सू.
३५

जे॥ उदायुषास्तायुषोदस्य्याम रत्तारै॥ १५ अन्तु॥ १८ प्रतिपन्यामप
तिपन्यामपद्महिस्वास्तिगामनेहसम॥ येन द्विष्वाः परिहिषोव
ताक्रि विन्दतेवसु॥ २५॥ अदिन्यास्तवक। अदिन्यास्तवगस्यनिहै
सदऽआसीद॥ अस्तवन्नाद्यावृषभोऽअन्तरिक्षममिमीतद्वरिमा
तामृथिद्याः आसीदद्विष्वाभुवनानिसम्प्राद्विष्वेतानि चरुणा
स्पृशतानि॥ ३०॥ वनेषु विचनेषु चान्तरिक्षनातानवाजमर्धत्सुप

यं उ॒स्त्रिया॒सु॒ ॥ ह॒स्त॒क॒तुं॒व॒र॒णो॒ वि॒ह्वा॒ग्नि॒न्दि॒वि॒रु॒य॒म॒द॒था॒त्सो॒म॒
म॒द्रौ॒ ॥ ३१ ॥ स॒र्य॒स॒व॒क्षः॒ स॒र्य॒स॒व॒क्ष॒रा॒रो॒हा॒ग्ने॒र॒क्षाः॒ क॒नी॒न॒
क॒म॒ ॥ य॒त्रै॒त॒रो॒भि॒री॒य॒से॒भ्वा॒ज॒मा॒नो॒ वि॒प॒श्चि॒ता॒ ॥ ३२ ॥ उ॒त्सा॒वे॒तं
। य॒षी॒हो॒यु॒ज्ये॒था॒म॒न॒ष्प॒ऽ अ॒वी॒र॒ह॒णो॒ ब्र॒ह्म॒चो॒द॒नो॒ । स्व॒स्ति॒य॒ज॒
मा॒न॒स्य॒गृ॒हान्ता॒ग॒च्छ॒त॒म॒ ॥ ३३ ॥ म॒द्रो॒मे॒ । ति॒ष्ठ॒च्चा॒व॒त्स॒भु॒व॒स्प॒ते॒ ।
वि॒ष्ण॒वा॒न्म॒भि॒धा॒माने॒ ॥ ना॒त्या॒रि॒णी॒णो॒ वि॒द॒न्त्या॒प॒रि॒प॒त्यि॒नो॒ ।

सो
सु

विदन्मात्वा हृकोऽवचायवो विदन्। श्रेयो नो भूत्वा पणपतयजमानस्य
गृहान्ना कृतन्वौ संस्कृतम् ॥ ३४ ॥ नमो मित्रस्य। नमो मित्रस्य वरुण
स्य चक्षुःसमहो देवा यत दृढं संपर्यता ॥ हरे दृशे देव जाता यकेत वेदि
वस्पुत्राय सूर्याय शशं सत ॥ ३५ ॥ वरुणस्यो तममनम। वरुणस्यो
तममनमसि वरुणस्य स्तुतममसि जीनीस्थ्यो वरुणस्यऽ अत सदन्म
सि वरुणस्यऽ अत सदन्मसि वरुणस्यऽ अत सदन्मसीद ॥ ३६ ॥ या

ॐ

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
पाते पाते यामातिद्विषाय जन्मिना ते विष्णो परिभरस्व यत्तम ॥ गाय
स्मानः प्रतरगाः स्ववीरो वीरदा प्रचरा सोमदुष्पीन ॥ १ ॥ इति संहिता
यान्दीर्घपादे चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥ अगने स्तनः ॥ अगने स्तनरसि विस्सवेत्ता
सोमस्तनरसि विस्सवेत्ता तिथेरानि स्यमसि विस्सवेत्ता श्पेनाय
त्ता सोमभते विस्सवेत्ता ग्नयेत्ताराय स्योषदे विस्सवेत्ता ॥ ५ ॥ अगने
ज्ञानि ब्रम ॥ अगने ज्ञानि ब्रमसि हृषणो स्यः उर्वश्रपस्यायुरसि पुरुष

सं० ११
॥ ३५ ॥

॥ ३७ ॥

वाः असिगायत्रेण तात्कन्दसामम्यामि त्रैष्टुभेन तात्कन्दसामम्यामि
जागतेन तात्कन्दसामम्यामि ॥ २ ॥ भवतन्नः ॥ भवतन्नः समनसो स
चेतसावरेयसौ मायज्ञं हिं सिष्टुम्यायज्ञपतिज्ञतवेदसो शिवो
भवतमद्यतः ॥ ३ ॥ अगतावगितः ॥ अगतावगितस्वरतिष्ठा विष्टुः ऊर्वा
णाम्युत्रोः अभिशस्त्रिपावा ॥ सनः सोनः सुयज्ञायज्ञेददेवेव्योदद्व्य
० सदमप्रयुक्तनपादा ॥ ४ ॥ आयतयेत्ता ॥ आयतयेत्तापरियतयेत्
दामितनूनप्रशक्कुरायशक्कुरः पुनिष्टाय ॥ अनाष्टमस्यनाष्टम्य

॥ ३७ ॥
॥ ३८ ॥

न्देवानामोजो नमिशास्त्रमिशान्तिपाः अनमिशास्त्रेन्ममज्जसा सन्यस
 पगेषु ॐ सिते माथाः ॥ ५ ॥ अग्ने ब्रतपाः ॥ अग्ने ब्रतपास्ते ब्रतपाया
 तवत नरिय ॐ सामयियो समत नरेषा साक्षयि ॥ सद नौ ब्रतयते
 ब्रतान्मनुमेरीतान्दीक्षापतिर्मन्त्रात्मनतपस्तपस्यतिः ॥ ६ ॥ अ
 ॐ मुर ॐ मृष्टे ॥ देव सोमाय्यायतामिन्द्रायेकधनविदे ॥ आतय
 मिन्द्रः य्यायतामाज्ञमिन्द्राय य्यायस ॥ आय्यायतास्मान्सखीन्स
 न्मा मेधया सुस्त्रिते देव सोमसुन्यामशीय ॥ एष्टारयः प्रेषेभगाय

संशु.

॥२६॥

॥३०॥

अतमृतवादिबभौ नमोद्यावा पृथिवीवपाम ॥१॥ याते ॥ अगनेयः प्रा
यात नर्हर्षिष्टागद्वरेष्टा ॥ उग्रं च चोः अपावधीत्तेषं च चोः अपावधी
न्सादा यातेः अगनेरजः प्रायात नर्हर्षिष्टागद्वरेष्टा ॥ उग्रं च चोः अपा
वधीत्तेषं च चोः अपावधीन्सादा ॥ यातेः अगनेरद्विष्टायात नर्हर्षिष्टा
उग्रं च चोः अपावधीत्तेषं च चोः अपावधीन्सादा ॥ २ ॥ तप्रायनीमे ॥ सि
धितायनीमे सवतान्माना यितादवतान्माह्वयितात ॥ विदेदग्नि
त्रभोनामाग्नेः अक्रिरुग्नायुनाना म्नेदियो म्ना म्पृथिव्या मसि यत्ते

गह रेष्टा

॥३०॥

॥२६॥

नाधृष्टनामयज्ञियन्तेनत्तादयेविदेदगितन्त्रभोनामागनेः अङ्गिरा
पुनानाम्नेदियोद्वितीयस्यामृषिद्यामसियन्तेनाधृष्टनामयज्ञियन्ते
नत्तादयेविदेदगितन्त्रभोनामागनेः अङ्गिरःपुनानाम्नेदियस्तू
तीयस्यामृषिद्यामसियन्तेनाधृष्टनामयज्ञियन्तेनत्तादये अत
त्तादेववीतये॥६॥ सि० सिसिपत्कसादीदेवेव्यः कल्पससि०
सिसिपत्कसादीदेवेव्यः अन्यस्वसि० सिसिपत्कसादीदे
वेव्यः शुम्भस्त॥१॥ इन्द्रोषस्ता॥ इन्द्रोषस्तावसभिः पुरस्तात्ता

सं०॥ तप्यचेतास्तारुहैः पश्चात्पातमनोजवास्तापितृभिर्दक्षिणातः पातः
विष्मकस्मात्तादित्यैरुत्तरतः पात्तिदमदन्तपेक्षावर्द्धिदीयस्तानिः
सृजामि॥ १५॥ सिं०॥ सिसि॥ सिं०॥ सिसि॥ स्वादासिं०॥ सिसि॥ सिसि॥ सिसि॥
स्वादासिं०॥ सिसि॥ सिसि॥ सिसि॥ सिसि॥ सिसि॥ सिसि॥ सिसि॥
वनीरायस्योषवनिः स्वादासिं०॥ सिसि॥ सिसि॥ सिसि॥ सिसि॥
दाभूतेव्यस्ता॥ १६॥ इवोसि॥ इथिवीन०॥ इवोसि॥ इवोसि॥ इवोसि॥
दा॥ तत्तिरेसिदिवन०॥ दागनेपुरीषमसि॥ १७॥ पुञ्जतेमनः॥ पुञ्जते

(130)

(131)

मे

॥ १८ ॥

मनः उत पुनर्न ते पियो विष्णु विष्णु स्पृष्टु रतो विष्णु श्रितः ॥ विदो ज्ञादये
व पुना विदेकः इन्मदी देव स्पृष्टु रतो विष्णु श्रितः ॥ १४ ॥ इदं विष्णुः
इदं विष्णुर्विचक्रु मे त्रेधा निर्दये परम ॥ समूहमस्य पापं सुरेसादा ॥ १५
इरावती ये नु मती ॥ इरावती ये नु मती दिभूतं स यवसिनी मन वेदशा
स्या ॥ वैष्णवो रोदसी विष्णु वेते राथर्षि यिवी मभितो मयूखैः सादा
॥ १६ ॥ देव श्रुतौ देवेषु ॥ देव श्रुतौ देवेषु घोषतस्मा चीप्रेत महुररुन्म
यन्तीः उरु यज्ञन्त यतस्मानि हुरतम ॥ सङ्गो ह्यमावदत न्देवी डर्पे प्राय

॥ सं ५ ॥ स्तनिर्वादिष्टमृजाम्मानिर्वादिष्टमंत्रमेयां चर्म्मनूयिद्याः ॥ १० ॥ विष्णो
॥ ११ ॥ न् ॥ कंवीर्षाणि प्रवोचं षः पार्थिवानि विममेरजां षं सि ॥ योः अस्क
४० भायुत्तरं षं सुयस्यं विचक्रमाणस्तु ॥ योरुगापो विस्सवेत्ता ॥ १२ ॥ दिवो
वा ॥ विस्सः उतवा इयिद्यामदोवा विस्सः उरोरन्तरितात ॥ उभादिदस्ता
वसना इणासा प्रयच्छदतिणा दोतसुर्वा हिस्सवेत्ता ॥ १३ ॥ प्र
विष्णु तत ॥ प्रत हिस्सुस्तवतेवीर्षाणामृगोनभीमः कुचरो गिरिष्ठाः ॥ वसोरु
षु विक्रमणेषु पितृयन्ति भवनाति विष्वा ॥ १४ ॥ विष्णोरगदम ॥ विष्णो ॥ १५ ॥

रुगटमसिचिस्त्रोः अष्टोमसिचिस्त्रोः सूरसिचिस्त्रोः इवोमि ॥ वैस्त्रवम
सिचिस्त्रवेत्ता ॥ २॥ देवस्यत्ता ॥ सवितः अष्टवेष्टिनो वृद्धा मृत्तोद
स्तावपाम ॥ आददेनार्थसीदमदं रत्तसाङ्गीवा अपि कृन्तामि ॥ वृद्ध
सिचुददुवा वृद्धीमिन्द्राय वाचं वद ॥ २॥ रत्तोदरा म्बलगुदनम ॥ रत्तो
दरां बलगुदनं वैस्त्रवीमिदमदन्तं बलगुत्तरामिषमेतिष्ठोय
ममात्पो निचालानेदमदन्तं बलगुत्तरामिषमे समानो यमसमा
नो निचालानेदमदन्तं बलगुत्तरामिषमे सत्तन्मसर्वन्मुनि

यमसर्वान्

[illegible]

वैष्णवी

ददेनार्थसीदमदं रक्षसाङ्गीवाः अपि कुन्तामि ॥ यवोसि पवयास्म
द्वेषो यवया रातीर्दिवेत्तान्नरित्तायत्ता शयिद्येत्ता अन्यन्नान्द्रोकाः पि
रघदताः पितृघदनमसि ॥ २५ ॥ इदिवम ॥ इदिवं स्तभानान्नरित्तम्
एतदं दस्य शयिद्यामुत्तानस्तामारुतोमिनोत्तमिन्नावरुणोद्भवेण
धर्मणा वस्मवनितात्तवनिरायस्योषवनिपर्षदासि ॥ वस्म
ं दत्तवन्तं दापुर्दं दप्रजान्दं द ॥ २६ ॥ अत्वासिद्भवोपंषजमानो
स्मिन्नायतेन प्रजयापयुमिर्भयात्तेनैतेनद्यावा शयिवीर्षयामि

॥ स० ॥
॥ ५० ॥
॥ ३० ॥

॥ ४२ ॥

नृस्पृच्छदिरसिचिश्चतनसकाया ॥ २५ ॥ परितागिर्चणोगिरः इमा
भवन्तविष्मतः बुद्धापुमन्वृद्धपोत्तष्टाभवन्तत्तष्टयः ॥ २६ ॥
नृस्पृश्य ॥ इदं सस्तरसीनृस्पृह्वोसि ॥ ऐन्द्रमसिहैश्चदेवमसि ॥ २७ ॥
चिभरसि ॥ प्रवादणोच्चदिरसिदद्यावादनः ॥ आत्रोसिप्रचेता
कृयोसिचिश्चवेदाउशिवासि ॥ २८ ॥ उशिगसिकविरह्यारिरसिव
भारिरवस्वरसिउवस्वान्कुन्धूरसिमान्नीलीयः सम्प्रादिसिकृशा
नः ॥ परिषयोसिपवमानोनभोसिप्रतक्कामृष्टोसिदद्यासरदनः ॥ २९ ॥

॥ ४३ ॥
॥ ३० ॥

तथा मासि सुतर्पणीतिः समुद्रोसि ॥ १२ ॥ समुद्रोसि ॥ विश्वं च वाः अजोसे
कषादहिरसि बुधोद्यागस्येन्द्रमसि सरोस्ये तस्ये हारौ मा मा सनास्य
महृषते प्रमातिरसुस्ति मेस्मिन्नधिदेवयाने भयान्निवृत्तस्य मा ॥ १३ ॥
मिन्नस्य मा चक्षुषेक्षकुमग्नयः सगराः सगरास्य सगरेणानाम्ना
रौडेणानीकेन पातमाग्नयः विष्टतमाग्नययोगोपायतमानमो
वोस्तु मा मादि ६ सिद्ध ॥ १४ ॥ ज्योतिरसि ॥ विश्वं च वाः विश्वं च वाः
नाष्टं समित् ॥ १५ ॥ सोमग्नयः कुद्रोदेष्टो व्योन्मृते व्यः उरुयनासि

सं. ३

३१

॥ ४३ ॥

चरुं यथं सादा जघाणेः सुभ्राज्यं सवेत सादा ॥ १५ ॥ अगेन नय ॥ सपथा
रायेः अस्मान्निष्पानि देववपुनानि विद्वान् ॥ पुयोश्च स्मत्तदुराणामेनो
भूषिष्णान्तेतमउक्लिं चियेस ॥ १६ ॥ अयन्तः ॥ अयन्तोः अगितर्हिवस्तु
रात्तय मयः पुरः पतप्रभिन्दन ॥ अयेवाजान्नयतवाजसातावय
६ प्राचून् जयतर्ह्येषाणः सादा ॥ १७ ॥ उरुचिस्त्रो ॥ उरुचिंक्रमसोरुत्तया
यनस्तुषि ॥ चृतश्चृतपोनेपिवप्रप्रयत्तपतिन्निरसादा ॥ १८ ॥ देवसवि
तः ॥ देवसवितरेषते सोमस्तु ६ रत्तसमात्तादभन ॥ एतत्तन्नेव सोमदे

हो वि

३१

वोदेवाँ२॥ऽउपागाः॥इदमहम्मानुष्यान्मदरायस्योर्वेणसादातिव
रुणास्यपाशान्मञ्जो॥१६॥अग्नेवृत्तपास्तेवृत्तपायातवतनर्मम
देवासात्तयियोममतनस्त्वप्यभूरिय६ सामयि॥यथाययनौवृ
त्तपतेवृत्तान्मन्त्रमेदीत्तान्दीत्तापतिरम॥स्तान्तपस्तपस्यतिः॥
इहविस्त्रो॥इहविस्त्रोविक्त्रमस्तोहत्तयायनसूयि॥वृत्तसूतयोनेपि
वृष्प्रयत्तपतिन्तिरसादा॥४१॥अन्यन्मान्॥अन्यन्माँ२॥ऽअगान्ना
न्माँ॥ऽउपागामर्वाङ्गापरेव्योविदम्यरोवरेव्यः॥तन्नाज्जषामदेदेव

॥ स ॥

॥ पू ॥

॥ ह ॥

॥ ॐ ॥

॥ ॐ ॥

चनस्पतेदेवयुज्यायेदेवास्तदेवयुज्यायेनवन्तंविश्वोयेनो ॐ
षयज्ञायस्तस्यधितेमेवहं दिहं सीः ॥ ४२ ॥ योस्मात्तेस्त्रीरुत्तरितस्मा
दिहं सीः पृथिव्यासम्पवम्पहं दिक्षास्तधितेतिज्ञानः पृणि
नायमदतेसोभगायअतस्तनेवचनस्पतेप्रतयवद्विरोद
सहस्रवल्काविवयधेरुदेम ॥ ४३ ॥ इति संदितायादीर्चणोपेचभो
धायः ॥ ४४ ॥ देवस्यता ॥ सवितः प्रसवेष्टितोवाङ्मयाम्मस्रोदस्ता
व्याम ॥ म्प्रदेनार्थसीरमहं रक्षसाङ्गीवा ॥ अपिकृन्नामि ॥ यवो ॥ ४५ ॥

॥ ॐ ॥

॥ ॐ ॥

६५

सिषवयास्महेषोपवपा० रातीर्दिवेत्तामन्नरित्तापत्ताष्टयिद्येत्ता॥ ३॥
त्रेत्तामन्नोकाः पितृषदनाः पितृषदनमसि॥ ४॥ अगुणीरसि॥ स्वावे
शः॥ इन्नेत्तामन्नस्य चित्तादपित्तास्य सति देवस्त्वा सवितामह्वा
नत्तु सविष्णुलाभस्तौषधीभ्यः॥ द्यामगोणास्तः॥ अन्नरित्तम
द्येत्ताप्राः॥ एषिवीमपरेणादृष्टेहीः॥ ५॥ याते॥ यातेधामान्मरुतसि
गमद्येयवृगावोभरिष्टकाः॥ अपासः॥ अत्रादुतडुरुगायस्यसिद्धोः
परमम्पदमवमभारिभरिब्रह्मवनितात्तत्रवातिगयस्योषवनि

सं. १.

॥ ४३ ॥

॥ ४४ ॥

॥ ४५ ॥

पर्वदासि॥ व्रह्माहं हतव्रतं हार्यं हं ह्यप्रानन्दं ॥ १ ॥ विष्णोः कर्मा
णि॥ पश्य तयतो ब्रुतानि पश्य प्रो॥ इंद्रे सुपुत्रः सखा॥ ४ ॥ तद्विष्णोः॥ य
दमम्यदं सरापश्यन्ति सुरयः॥ शिवी च च च राततम॥ ५ ॥ पृथिवीरसि
॥ पृथिवीरसि पृथिवीरसि शोच्यन्तामरी मंष्यतमानुषे रायो म
नुष्याणाम्॥ दिवः सुतुरसेषते शयिष्यान्लोकः आरापस्ते पश्यः
॥ ६ ॥ उपावीरसि॥ उपावीरसु पदेवान्देवीर्घिशः प्रागुरुशिजोचद्वितं
मान॥ देवत्तष्टुर्वसुपदेवान्देवीर्घिशः प्रागुरुशिजोचद्वितं
मान॥ देवत्तष्टुर्वसुपदेवान्देवीर्घिशः प्रागुरुशिजोचद्वितं

॥ ४४ ॥
रम
॥ ४५ ॥

रम इत्येव देव्यते धारया वसन्ति ॥ अतस्त्वं चो देवदविः पाशेन प्रतिच
न्वामि यथा मानवः ॥ देवस्य च ॥ सवितः प्र सवेष्मि तो द्या इव
मल्लोदस्तावपाम ॥ अग्नीषोमावपाम्भुष्टु निषतस्मि ॥ अग्नस्तौष
धीवपोन चामातामन्तामनपितानुभ्रातासगवर्धनसखास
पस्यः ॥ अग्नीषोमावपान्ताजुष्टुमोतामि ॥ ६ ॥ अपाम्येरुः ॥ अपा
म्येरुस्यापो देवीः स्वदत्तस्वातन्त्रिस्तदेवदविः ॥ सन्ते प्राणो
वाते न गच्छतां भू समङ्गानि यज्ञैः संपन्नपतिराशिषा ॥ १० ॥ एते

॥ से-५० ॥ नाङ्गो ॥ पञ्चैस्त्रायेयां रेवति वत्तमाने प्रियन्माः आविश ॥ उरोरन्त
॥ ५५ ॥ रिचात्स जर्देवेन चाते नास्पद विषस्माना यत्त समस्य तन्वाभव ॥ च
॥ ५६ ॥ वीचधी पसिपत्ते यत्त पतिन्याः सादा देवे चो देवे च ॥ सादा ॥ ५७ ॥
॥ ५८ ॥ मादिः ॥ मादिर्वर्मा एदा कुत्र मस्तः आता नानुर्वा प्रदि ॥ रत सङ्कु
॥ ५९ ॥ ह्याः उपः ॥ कृत सपत्न्याः ॥ अन् ॥ ६० ॥ देवी रापः ॥ शुहा चो ह्नुं सपरि
विष्टा देवेषु सपरिविष्टा च पम्प दिवेषु रो भयास्म ॥ ६१ ॥ वाचने शुन्मा
मिष्टाणान्ते शुन्मा मिचत्ते स्ते शुन्मा मिष्टा वृन्ते शुन्मा मिना मिन्ते

॥ ५५ ॥

॥ ५५ ॥

अन्यामिमेदृनेशुन्यामिपापुनेशुन्यामिचरित्रोस्तेशुन्यामि॥५॥
मनस्ते॥मनस्तेःआण्यायतांश्चाक्तुःआण्यायताम्याणस्तेःआण्या
यतांचत्तस्तेःआण्यायताम॥यत्तेकुरेव्यदास्थितन्ततःआण्या
यतात्रिद्यायता नैतेशुचतशमदोचमः॥इषयेत्रायसुसधितेमे
नष्टेदिष्टेसीः॥५॥रत्तसाम्भागः॥रत्तसाम्भागोसितिरत्तं
रत्तः॥इदमदृष्टंरत्तोभितिशमीदमदृष्टंरत्तोववायः॥इदमदृष्टं
लोयमन्तमोतयामि॥चुतेनयावाशुचिरीष्योसंवायावायोवेस्ते

५॥५॥प्रो३ त्रुःप्राण्यायताय

॥ सं. ५॥ कानामग्निराज्यस्य वेतसादासादाकृतेः ऊर्ध्वनभसमसारुत ऊर्ध्वत

॥ ४५॥ म॥ २५॥ इदमापः॥ इदमापः प्रवदतावयन्मलञ्चयत॥ पञ्चभिर्द्वे

॥ ४६॥ दान्तेष्वशेषैः अभीरुणम॥ आपो मातस्मादेनसः पवमाश्च सत

॥ ४७॥ न्त॥ संने॥ सन्ते मनोमतसासम्राणः प्राणो नगरुताम॥ हे

॥ ४८॥ श्मिन्ष्टा श्रीणात्तायस्त्वा समरिणन्वा तस्य चाहा ज्यैष्ठ्यो रथे

॥ ४९॥ स्थाः ऊष्मणोऽधिषन्त्युत द्वेषः॥ २५॥ चतुर्दशपावानः॥ पिवत च

॥ ५०॥ सोऽवसापावानः पिवतान्तरिक्षस्य रुविरसिखादा॥ दिशः प्रदिशः॥ २५॥

आदिशोविदिशः उदिशोदिगम्पः सादा ॥ २६ ॥ पेन्द्रः प्राणः चेदः
प्राणोः अङ्गेः अङ्गे निरीषदैन्द्रः उरानोः अङ्गेः अङ्गे निधीतः ॥ देव
चष्ट्वरिते सः समेतु सलत्मा पट्टिषुत्तपम्भवाति ॥ देवत्रायन्त
मवसे सखा यो नत्ता माता पितरो मदन्त ॥ २७ ॥ समुद्रः लससु
द्रुल्ल सादान्तरितद्रुल्ल सदा देवः सविता रद्रुल्ल सादा मित्राव स्वा
रुणो गच्छ सादा दोरात्रे गच्छ न्द्रा ॐ सिगच्छ सादा द्यावा पृथिवी
गच्छ सादा यत्तद्रुल्ल सादा सोमद्रुल्ल सादा दिव्यन्त भोगच्छ सादा

॥ सं. पू. ॥ गिमेवैश्चानररुच्छसाहमतो मेरादिवच्छदिवन्नेधुमोगकतुसुर्गो
॥ ४६ ॥ ति॥ पृथिवीमस्मना एण साहा ॥ २१ ॥ मायः सापोमौषधीर्दिः सी
॥ ४७ ॥ हा मन्त्रो धा म्भो राज्ञस्तो चरुणानो मन्त्र ॥ पशुदुरग्न्याः इति चरुण
॥ ४८ ॥ ति प्राणामदेततो चरुणानो मन्त्र ॥ समिप्रिपानः आपः ईषधयः स
न्त दुर्मिप्रिपास्तसो सन्तपो स्मानेष्टृष्टिपन्त्र चयेन्दिष्मः ॥ २२ ॥ दवि
ष्मानीरिमाः ॥ दविष्मतीरिमाः आपो दविष्मोः आविवा सति ॥
दविष्मानेवोः अद्भुतो दविष्मोः अस्तु सूर्यः ॥ २३ ॥ अग्नेर्धुः अग्ने

॥ ४८ ॥

॥ ४९ ॥

॥ ५० ॥

वोपन्नरदस्य सदसि रादयामीन्द्राग्नेर्वाग्नेयीस्य मित्रावरुण
योर्वाग्नेयीस्य विश्वेषां देवानां भार्याग्नेयीस्य अमर्ष्याः उपसृष्य
पाभिर्वाग्नेयीः सदः ॥ तानो हि त्वन्त दुरम ॥ २४ ॥ इदेता ॥ इदेता मन
सेता दिवेता सूर्या यत्ता ॥ ऊर्ध्वमिमम दुरन्ति विदेवेषु दोत्रापच्छ ॥
२५ ॥ सोमराजन ॥ ~~सोमराजन~~ सोमराजन्निष्ठा सन्म्रजाः ॥ उपा
वरोद्विष्ठा सन्म्रजाः ॥ उपावरोद्वन्त ॥ अणोत्तरिग्नः समिधाद
वम्मे अणवन्तापोधिषणा अदेवीः ॥ अणोत्तरावाणो विदुषो नपुन

॥ सं. पू. ॥ ६ प्राणोत देवः सविता हवामो स्वाहा ॥ २५ ॥ देवी राघः देवी राघोः अथा तप
॥ ६६ ॥ द्योवः ऊर्मिर्देविष्ठाः इन्द्रियावात्स्यरिक्तमः ॥ तन्देवेवमो देवत्राह नपा
॥ ८८ ॥ शुक्रपेवमो पेष्ठा म्भागस्य स्वाहा ॥ २६ ॥ कार्ष्णि रसि ॥ समुद्रस्य तादि
त्वाः उन्वपामि ॥ समापोः अद्विरगमत समोषधी भिरोषधीः ॥ २७ ॥
पमगनेष्टुत्समर्त्यमर्वावातेषु यन्तनाः ॥ सपत्ना प्राश्मती रिषः
स्वाहा ॥ २८ ॥ देवस्य ता ॥ सवितः असवेष्मि नो सी दुवम्पम्पस्त्रोद
स्ता चम्पमि ॥ आष्टेरावा मिता भीरमिममहुस्कुधीन्द्रापत्तष्टमम ॥ २९ ॥

तमेन पविनोर्त्तु सन्तम्भुमन्तम्भयन्तन्निग्याव्यास्यदेवश्रुतस्त
र्षयतमामनोमे॥३॥ मनोमे॥ तर्षयतश्चाचम्भेतर्षयतप्राणम्भे
तर्षयतचक्षुम्भेतर्षयतश्रोत्रम्भेतर्षयतान्मानम्भेतर्षयतप्र
जाम्भेतर्षयतपशून्मेतर्षयतगणान्मेतर्षयतगणामेमादित
यन्॥३॥ इन्द्रायत्ता॥ इन्द्रायत्ताचक्षुमतेरुद्रवतः इन्द्रायत्तादित्यव
तः इन्द्रायत्ताभिमातिरग्ने॥ श्रेतायत्तासोमभृतेरुद्रवतः इन्द्रायत्ता
षदे॥३॥ यत्ते॥ सोमदिविद्वेषातिर्षयिष्यांषदुरावन्तरित्ते॥ तेनास्मे

से.पू.

६६

॥ ४८ ॥

॥ ५० ॥

पत्तमाता योरुरापेकृषदिशत्रेद्योचः ॥ १३ ॥ आत्रास्य ॥ वृत्रतरोराधोग्र
ताः ॥ अमृतस्य पत्नीः ॥ तादेवी देवत्रेमं पतन्व पतोषद्गताः सोमस्यपि
वत ॥ १४ ॥ माभेः ॥ माभेस्मां संविक्काः ॥ ऊर्जन्यन्सयिषणो वीदुसती
वी उपेया मर्डी न्दयायाम् ॥ पाप्मादतो न सोमः ॥ १५ ॥ प्रागपाक ॥ प्राग
पागदगाधराक्लृप्तं तस्मादिशः अधावत्त ॥ अस्वनिष्कारसमरीहिं
राम ॥ १६ ॥ तमङ्ग ॥ अशः ॥ सिषो देवः ॥ शविष्णुमर्त्यम् ॥ न च दत्तो मद्यव
त्रस्ति मर्त्ये तेन्द्रव्यवीमिते वचः ॥ १७ ॥ इति संहिता र्यन्दीर्घपाठे षट्ठोऽध्यायः

॥ ४८ ॥

६६

वावस्यातये॥ पवसहुस्रोः॥ अ६ शुक्माङ्गभस्तिपुतः॥ देवोदेवेभ्यः पव
सपेषांस्मागोसि॥ १॥ मधुमतीर्त्तः मधुमतीर्त्तः इषस्तुधियत्ते सोमादा
व्यन्तामन्तागरवितस्मैते सोमसोमापसादासादोर्ध्वन्नरित्तमन्त्रेसि
सांरुजोसि॥ २॥ साहुतोसिचिश्नेभ्यः इन्द्रिपेभ्योदिद्येभ्यः पाथिपे
भ्योमनस्तापृसादाज्ञासुभवसूर्यापदेवेभ्यस्तामरीचिपेभ्योदे
वांश्शोयस्मैत्तेतेतत्तान्यसुपरिष्पुताभङ्गेनहतोसोफद्वाणायत्ता
व्यानायत्ता॥ ३॥ उपयामगदीतोसिउपयामगदीतोस्पन्तर्षकमचव

॥ से. १० ॥ आदिसोमस ॥ उरुष्वा रावः पषो यज्ञस ॥ ४ ॥ अन्नस्ते ॥ अन्नस्ते चावा इधि
॥ ११ ॥ वीर्याम्पन्त ईधाम्पुर्वन्तरित्तम ॥ सत्तरेवेधिरवैरैः परैश्चानर्षामे
॥ १२ ॥ मच्चवन्मादयस ॥ ५ ॥ स्वाङ्कृतोसि ॥ स्वाङ्कृतोसि विष्मै चमः इदियेव्यो ॥ इति
॥ १३ ॥ दिद्येव्यः पार्थिवेव्यो मनस्त्राष्ट्रस्वादाज्ञासमभवत्सूर्याय देवेव्यस्ता
मरीचियेव्यः उदानायज्ञा ॥ ६ ॥ आवायो ॥ भूषश्चिपाः उपनः सरस
नेतिपुतो विष्मवार ॥ इपोतेः अन्यो मद्यमयामिव स्य देवदधिषेष्टै
पेषं चापवेज्ञा ॥ ७ ॥ इन्द्रवायूः इमे ॥ सता उपप्रयोभिरागतम ॥ इन्द्रो
॥ १४ ॥

अच्छिन्नमते॥ देवसोमसुवीर्यस्यरायस्योषस्यरितारः॥ स्यामसा
प्रयामासैस्तृतिर्विश्ववारामप्रयमोवृहणोमित्रोऽग्निः॥ ४५॥
सप्रयमाः॥ सप्रयमोवृहस्पतिश्चिकित्तास्तस्माः॥ इन्द्रायसुत
माजुहोतस्तादा॥ त्वमन्तरोब्रामहोवाः॥ सिष्ठावाः॥ स्वप्रीताः॥ सुदुता
यत्तादायाइग्नीत॥ ४६॥ अयंचेनः॥ अयंचेनश्चोदयन्तश्चिगर्भा
ज्योतिर्ज्ञरायूरजसोविमाने॥ इदममया ४७॥ सङ्गमेसूर्यस्यशिशुन्
विप्रामतिभीरिदन्ति॥ उपयामग्रहीतोसिमर्क्ययत्ता॥ ४८॥ मनोन

॥ सं. १॥ वेषु हवनेषु तिग्मं विषः शशावन यो देवता ॥ आ वः शर्वाभिस्त
॥ ५५ ॥
विनृत्तः अस्मा श्री एतादिशङ्क भस्त्रावेव ते योनिः प्रजाः पा
॥ ५५ ॥
इष मृष्टो मर्कौ देवास्तान्मन्त्रिणः प्राणयन्त नो दृष्टासि ॥ ५५ ॥ सुप्र
जाः प्रजाः ॥ अत न यन्मरीत्यभिरपस्यो घेण सजमानम् ॥ सन्न
गमानो दिवा दृष्टि ह्या मन्त्री मन्त्रिणो विषा निदस्तो मर्कौ मन्त्रिणो
पिष्टान्मसि ॥ ५५ ॥ ये देवाः सः ॥ ये देवा सो दिव्यो कादशस्य दृष्टि ह्या म
ये कादशस्य ॥ अप्सु सितो मदिनैकादशस्य ते देवा सो यत्तमिम

॥ ५३ ॥

॥ ५३ ॥

॥ ५३ ॥

क्षेत्रद्वयम् ॥ २६ ॥ उपयामग्रहीतोऽस्याग्रायणोऽसिस्ताग्रायणः पादि
प्राहि वृक्षं यज्ञं पतिं विस्त्रुत्तामिन्द्रिपेणापातविस्त्रुत्ताम्याभिः सवनाति
पादि ॥ २७ ॥ सोमः पवते ॥ सोमः पवते सोमः पवते स्मैवृक्षमो
स्मैवृक्षमो स्मैवृक्षमो स्मैवृक्षमो स्मैवृक्षमो स्मैवृक्षमो स्मैवृक्षमो
ऽवधीव्यः पवते द्यावापृथिवीव्यामवते सभूताय पवते वि
श्वेव्यास्तादेवेव्यः एषते नो निर्विश्वेव्यास्तादेवेव्यः ॥ २८ ॥ उपया
मग्रहीतोऽसि ॥ उपयामग्रहीतोऽसीन्द्राय त्वावृक्षमो स्मैवृक्षमो
स्मैवृक्षमो स्मैवृक्षमो स्मैवृक्षमो स्मैवृक्षमो स्मैवृक्षमो स्मैवृक्षमो

सं-४ ब्रह्ममि॥ वनः इन्द्रवृद्धपुत्रस्यैता विष्णवे तैषते यो निरुक्ते व्या
४३ स्नादेवेव्य स्नादेवाद्यं यज्ञस्यापुषे गरुड्वा मि मित्रावरुणा व्यान्ता
॥ ४३ ॥ २२ मित्रावरुणा व्यान्तादेवाद्यं यज्ञस्यापुषे गरुड्वा मीन्द्रा यज्ञा
देवाद्यं यज्ञस्यापुषे गरुड्वा मीन्द्रा गित व्यान्तादेवाद्यं यज्ञस्यापु
षे गरुड्वा मीन्द्रावरुणा व्यान्तादेवाद्यं यज्ञस्यापुषे गरुड्वा मीन्द्रा
वृद्धस्यति व्यान्तादेवाद्यं यज्ञस्यापुषे गरुड्वा मीन्द्रा विष्णु व्यान्तादे
वाद्यं यज्ञस्यापुषे गरुड्वा मि॥ २३ मृद्नी न निवः मृद्नी न निवोष्वा

॥ ४३ ॥
४३

रुतिम्यधिस्थावैश्वानरमृतः श्रान्तमग्निम॥ कविः सम्प्राप्त
मतिथिन्नानामासन्नापात्रन्नमयन्तदेवाः॥ २४॥ उपयामगद्दी
नोसि॥ कृतोसि कृतसिति कृषाणन्दुवतमोच्युतानामच्युतति
नमप्यतेवोतिर्वैश्वानरायत्ता॥ ध्रुवन्दुवेणमनसावाचासोम
सवनयामि॥ अशानः इन्द्रः इक्षिणोऽसपत्न्याः समनसस्त्वरत
॥ २५॥ यस्तैः॥ इत्यस्तुन्दतिषस्तैः॥ अहं शुर्गावच्युतोऽपिषण्योरुप
रुपात्त॥ अहं योर्वापरिवायः पवित्रात्तनैर्जहोमिमनसावषड्भू

ॐ सा रा दे वा ना सु त्रु म रा म सि ॥ २५ ॥ आणा य मे च चो रा च चो से प व
आणा ना य मे च चो रा च चो से प व सो रा ना य मे च चो रा च चो से प व स
आ रे मे च चो रा च चो से प व सु क्त र द ता च आ मे च चो रा च चो से प व
स आ ना य मे च चो रा च चो से प व स च त्त र्भा मी च चो र सो च चो से
प वे था मा ल्प ने मे ॥ २६ ॥ आ त्प ने मे च चो रा च चो से प व सो त्त से
मे च चो रा च चो रा च चो से प व सा पु से मे च चो रा च चो से प व स
वि श्वा ओ मे प्र ता चो च चो र सो च चो से प वे था म ॥ २७ ॥ को सि

१५४ ॥
४४

कतमोसिकस्यासिकोनामासि॥ वस्यनेनामा मन्त्रादिपन्नासोमे
तातीरपाम॥ भव्यवः सः सप्रजाः प्रजाभिः स्यात् सुवीरो वीरैः
सपोषः पोषैः॥ २६॥ उपयामग्रहीतोसि॥ उपयामग्रहीतोसिमय
वेनोपयामग्रहीतोसिमायवायनोपयामग्रहीतोसिशुक्राय
नोपयामग्रहीतोसिसचयेनोपयामग्रहीतोसिनभसेनोप
यामग्रहीतोसिनभस्यायनोपयामग्रहीतोसीवेनोपयामग्रही
तोसुतेनोपयामग्रहीतोसिसहसेनोपयामग्रहीतोसिसहस्रा

सं०३० यत्तोपयामग्रहीतोसितपसेत्तोपयामग्रहीतोसितपस्यायत्तोपया

मगरीतोस्यः इत्यस्येत्येताः ॥ ३ ॥ इन्द्राग्नीः आगतम इन्द्राग्नीः

आगतं च सततं विचिन्तयन् भोचरे मरणम् ॥ अस्मिन् पातन्ये येषां ता उपया

ममदीतोसीद्वाग्निव्यान्तेषतेयोनिरिन्द्राग्निव्यान्ता॥१॥आच॥

आचायेः अग्निमिन्यते स्म एतन्निवर्दिशन्वषकः। येषामिन्द्रो पुत्रास

॥ उपयामगरीतोस्यग्नीन्द्राव्यान्तेषतेपोनिरग्नीन्द्राव्यान्ता

२॥ ईमासश्चर्षणीभूतः॥ ईमासश्चर्षणीभूतोच्चिश्च्येदेवासः आगतः॥

11 4444

रिन्द्राय चामरुचते ॥ इन्द्राय चामरुचते ॥ इन्द्राय चामरुचते ॥ इन्द्राय चामरुचते ॥
मनस्यथ मरुचते ॥ आसि च सज्जहरे महः रुमिन्तश्च राजासि प्र
तिपत्सतानाम् ॥ उपयामग्रहीतो सीन्द्राय चामरुचते ॥ एषते
यो निरिन्द्राय चामरुचते ॥ इन्द्राय चामरुचते ॥ इन्द्राय चामरुचते ॥ इन्द्राय चामरुचते ॥
षणि आ उत हि वहीः अभिनः सदोभिः अस्मद्युग्वा वृथे वीर्यो
योरुः पृथुः सकृतः कर्त्तुभिर्भूत ॥ उपयामग्रहीतो सिमदेन्द्राय
चैषते यो निर्मदेन्द्राय चामरुचते ॥ इन्द्राय चामरुचते ॥ इन्द्राय चामरुचते ॥ इन्द्राय चामरुचते ॥

सं-१॥ ईजसायज्ञं न्योचुहि मां ॥ ४७ ॥ स्तौ मे वै न स स्यात्वा नृये ॥ उपयाम् ॥
४५ ॥ दीतो सि मदेन्द्राय चैष ते योनिर्मदेन्द्राय च ॥ ४८ ॥ उदुत्तम ॥ उदुत्तमा
॥ ४५ ॥ तवेद सने चैव दन्ति केतवः ॥ एषो विश्वापसूयं स्यात् ॥ ४९ ॥ वि
४५ ॥ त्रं नेवानाम ॥ चित्रं नेवानाम दगा र्नीकं च तर्मिषं स च रुणा स्या
गतेः ॥ आयाचा वा एषि वीः अन्तरित ६ सूर्यः ॥ आत्मा जगत स
स्युषं स्यात् ॥ ५० ॥ अगते तव ॥ सपथारायेः अस्मान्निश्चानिदेव
स्युषं स्यात् ॥ ५१ ॥ अगते तव ॥ सपथारायेः अस्मान्निश्चानिदेव
वपुनानिश्चिदान् ॥ एषो स्युषं स्यात् ॥ ५२ ॥ अगते तव ॥ सपथारायेः अस्मान्निश्चानिदेव

स्यु

५१

५२

विधेमसादा ॥ ४३ ॥ अयन्नः अयन्नो अग्निर्ब्रह्मस्त्वृणो जयमयः
पुरुषतपप्रभिरन अयं वाजा ज्ञयतु वाजसातावप ६ अयन्नयत
जईषाणाः सादा ॥ ४४ ॥ नयेणवः नयेणावो नयमव्यागान्तु योवो
विश्ववेदविभजत ॥ अतस्य यथा श्रेतचन्द्रदक्षिणाविस्रः पश्य
युनक्ति तं यतस्तसदस्यैः ॥ ४५ ॥ ब्राह्मणामद्यविदेवमिदमन्तमे
तमस्यमयिमार्षेय ६ सुधातुदक्षिणाम अस्मद्वातादेववागाकृत
प्रदातारमाविशत ॥ ४६ ॥ अग्नयेन्ना अग्नयेन्नामस्यैवस्योऽस्यतु

॥ सं. ५० ॥ सोमृतत्तमशीयापुहोत्रः पपिमयोमध्यं प्रतिगुहीत्रेरुद्रायत्तामस्य
॥ ४० ॥ चरुणोदरात्तसोमृतत्तमशीयप्राणोरात्रः पपिचयोमध्यं प्रतिगु
॥ ५८ ॥ हीत्रेचुदस्पतयेत्तामस्यं चरुणोतदरात्तसोमृतत्तमशीयत्तग्रात्रा
पपिमयोमध्यं प्रतिगुहीत्रेयमायत्तामस्यं चरुणोदरात्तसोमृतत्त
मशीयदपोरात्रः पपिचयोमध्यं प्रतिगुहीत्रे ॥ ४० ॥ कोरात्त कोरा
कस्याः अरात्तामोरात्तामायारात्त ॥ कामोराताकामः प्रतिगुहीता
कामैतत्ते ॥ ४५ ॥ इति संहितायां दीक्षपाठे सप्तमोऽध्यायः ॥ उपयामर ॥ ४० ॥

दीनोमि॥ उपयामग्रदीनोस्यादित्येव्यस्ता॥ चिस्त्रः३ रुगायैषते सोम
स्तः६ रत्तसुमान्नादभन॥ कदाचन॥ स्तरीरसिनेन्द्रसञ्जसिराश्रुषे॥
पोपेनुमचवन्त्रयइन्नुतेदाननेवस्यष्टच्यतः॥ आदित्येव्यस्ता॥२॥
कदाचनप्रपुच्छसुमेनिपासिजन्मनी॥ तुरीयादित्यसवतस्तः॥ इन्द्र
यमातस्यावमृतनिद्यादित्येव्यस्ता॥३॥ यज्ञोदेवानाम्॥ यज्ञोदेवा
नाम्यन्तेति सुमन्नादित्या सो भवताम्युपन्नः॥ आतोर्वाचीसुमति
र्वहत्यादः॥ दोष्मिद्यावृत्रिवोविजरासरादित्येव्यस्ता॥४॥ चिर्वसन्ना

॥ सं-५० ॥ दिव्य ॥ शिवसन्नादिभ्यो षते सोमपी यस्तस्मिन्मन्त्रस्य ॥ अदस्मै न मे च च
॥ ५१ ॥ सेदधात न यदा सीर्दस्म्यतीक्ष्णामममभुतः ॥ प्रमान्मुत्रोतायते चिन्
ते च सधा विश्वाहा रूपः पथते गृहे ॥ ५२ ॥ वाममय ॥ सवितर्वा मम सुभ्यो
दिवे दिवे वाममस्मन्मन्त्रः सावीः ॥ वामस्य दिक्षयस्य देवभूरेरया
पिपा वामभाजः स्याम ॥ ५३ ॥ उपयामरदोसि ॥ सावित्रोसि च नोधाश्च
नोधाः असि च नो मपियेहि ॥ जित्वा यत्तज्जित्वा यत्तयति स्म गायदेवा
यत्ता सवित्रे ॥ ५४ ॥ अतः ॥ उपयामरदोसि सुशर्मासि सुप्रतिष्ठानो

॥ ५१ ॥

६०

॥ ५१ ॥

॥ ५१ ॥

वि

३००

वृहदुक्ताय नमः॥ विश्वेभ्यस्तु देवेभ्यः पृथते योनिर्विश्वेभ्यस्तु
देवेभ्यः॥ ८॥ उपयामग्नेहीतोसि॥ उपयामग्नेहीतोसि वृहस्पतिस्तु
म्यदेव सोमतः इन्द्रो रिन्द्रियावतः॥ पक्षीवतो ग्नहोरा॥ अथासम॥
अहम्यरस्ताहमवस्तायदन्तरित्तन्तुमेपिताभूत॥ अहं सर्वम्
अयतो ददर्शाहनेवानाम्यरमद्गदायत॥ ९॥ अगनाः॥ उपक्षीव
म॥ अगनाः॥ उपक्षीवन्मज्जदेवेन तज्जसा सोममिव सादा॥ अजाप
तिर्वृषासिरेतो धारेतो मयि धेदि अजापते स्ते वृक्षोरेतो धसोरेतो

॥ से-पू॥ धामशीय॥२॥ उपयामगदीतोसि उपयामगदीतोसि हरिरसिदरि

॥ धर्म॥

॥ ६०॥

योतनोदरि व्यान्ता॥ दृष्ट्या दृष्टानास्य सदसोमाः इन्द्राय॥२॥ यस्ते

अश्मसनिर्वर्त्तो योगो सनिस्त्रस्य तः इक्ष्वयजषस्तनस्तोमस्य

पदूतस्यो

प्रास्तोः कृस्यो पदूतो भक्तपाभि॥२॥ देवकृतस्ये न सः देवकृतस्ये

न सो वयज नमसि मन्त्रा कृतस्ये न सो वयज नमसि पितृकृत

स्ये न सो वयज नमस्योक्तकृतस्ये न सो वयज नमस्ये न सः पनसो

वयज नमसि यच्चाहमेनो विद्वांश्चुकार यच्चाविद्वांस्तस्य सर्वस्ये

॥ ६०॥

राम

॥ धर्म॥

५ ५ ५
इस्मिन्नगते होतारमचणीमदीह ॥ अथ गवाः अथ पुनाशमि
शः अज्ञानन्मत्तमुपपादिविद्वान्सादा ॥ २० ॥ देवागातविद्वदे
वागातविद्वोगातं विज्ञागातमित ॥ मनसस्मत्तः इमन्नेवय
संभं सादावातेथाः ॥ २१ ॥ यत्तयत्तम ॥ यत्तयत्तकृच्छयत्तपति
कृच्छस्वाप्यो निरुक्तादा ॥ एवते यत्तो यत्तपते सहस्रकृत्वाकः
सर्ववीरस्तज्जयस्वसादा ॥ २२ ॥ मादिः ॥ मादिर्वर्मा एराकुः ॥ ३
रुहः दिराजा वरुणा च्चुकारस्तर्षायपन्यामन्तेतवा ॥ २३ ॥ अथ देवा

५ ५

सं. १.

५१

॥ ६२ ॥

६३

राप्रतिधातवेकरुतापवक्त्राद्दृष्टाविधश्चित्॥ तमोचरुणापाभि
ष्टुतोचरुणास्पृष्टाः॥ ११॥ अगनेरनीकम्॥ अगनेरनीकम्पः॥ आ
विवेशापात्रपात्रातिरत्तत्रसूर्यम्॥ दमेदमेसमिधेयत्प
ग्नेप्रतिनेत्रिह्वाचुत्तमचरणपत्सादा॥ २४॥ समुदेते॥ समुदे
तेद्दृष्टमस्तुतः॥ सन्ताविशन्तोपधीरुतापः॥ यज्ञस्यत्तावत्त
पतेस्तुक्तोक्तौनमोवावेविधेमपत्सादा॥ २५॥ देवीरापः॥ देवीरा
पः॥ पवोगर्भस्तु६ सुप्रीत६ समृतमिभृत॥ देवसोमेषते

५१

लोकस्मिन्कृत्स्नवत्परिवृत्तम् ॥२६॥ अथ भवति च मृणा
निचेरुहसिनिचुमृणाः ॥ अथ देवैर्देवकृतमेतौ पाप्मनिषमवममै
र्मर्त्यकृतमपुरुषावसौ देवविषया हि देवानां ॐ समिदसि ॥२७॥
राजतदशमास्यः ॥ राजतदशमास्यो राजर्षी जरा पुण्य सदयथा
पेक्षा पुरेजति यथा समुद्रः यजति ॥ एवायन्दशमास्योः अस्त्र
जरा पुण्य सद ॥२८॥ यस्यैते ॥ यत्तिष्ठो गार्वा ॥ यस्यैवो निदिहिरस्य
यी ॥ अङ्गमपद्रुता यस्य तस्मात्त्रा समन्ती गम ६ सादा ॥२९॥ पुरुद

सं३

५२

॥ ६३ ॥

त्रिपदी

६४

स्मोविपुत्रपः॥ पुरुदस्मोविपुत्रपः॥ इत्तर्महिमानमानन्तुधी
॥॥ पकपदीद्विपदी॥ चतुष्पदीमष्टापदी॥ स्मचनानुप्रयन्ता॥
स्वादा॥ ॥॥ मरुतोयस्य॥ मरुतोयस्यदितयेपायादिवोचिमरुसः
सस्रगोपातमोजनः॥ ॥॥ मदीयोः॥ शुचिवीचनः॥ इमेपत्तमिमि
तताम॥ पिशुतानोभरीमभिः॥ ॥॥ आतिष्ठु॥ चतुदन्तयेपुत्ता
तेक्ष्मणादरि॥ अर्वाचीनः॥ सतेमनोग्वावाकृणोतवग्गुना॥
उपगामरहीतोहीन्दायन्तावोऽशितः॥ पषतेयोनिरिन्दायन्तावो

५२

उशिने॥३॥ पुच्छादि॥ पुच्छादिकेशिनादरीवृषणाकक्षप्रश्र
यानइन्द्रसोमपागिरामुपश्रुतिञ्जर॥ उपायमगदीतोसीन्द्र
यत्ताषोडशिनः पृषतेयो निरिन्द्रायत्ताषोडशिने॥३५॥ इन्द्रमि
त॥ इन्द्रमिहरीचदतो प्रतिधृष्टशवसम॥ ऋषीणाञ्चस्त्वनीरु
पयज्ञज्ञमानवाणाम्॥ उपयामगदीतोसीन्द्रायत्ताषोडशि
नः पृषतेयो निरिन्द्रायत्ताषोडशिने॥३५॥ यस्मान्न॥ तातः परे
अन्मो॥ अस्ति यः श्रविषो शभुवनानि विष्टिः॥ प्रजापतिः प्र

सं. ५०. जया सः रगण स्त्रीणि ज्योतीं वि स च ते स षोडशी ॥ ११ ॥ इन्द्रश्च
॥ ५३ ॥ सम्राडुरुगाश्च राजा तौ ते भ त च्च क त र ग्गः एत म् ॥ तयो रद म
॥ ५४ ॥ न भ त म्भ त यामि च्चा गे दे वी त्र षा णा सो म स्य त र प्य त स र श्वा
६५ गो न स्वा दा ॥ १॥ अ ग्ने प व स ॥ अ ग्ने प व स स षा ॥ अ स्मे च च्चैः
सु वी र्य म् ॥ द्य इ यि म्म यि षो ष म् ॥ उप षा म र दी तो स्य ग न ये
त्ता च्चै सः पृ ष ते यो नि र ग न ये ता च्चै सै ॥ अ ग्ने च च्चै सि न्ध च्चै
सो स्ना ने वे ष्य मि च्चै सान्द म्म नु ष्यो षु भू या स म् ॥ १॥ ए ति ॥ ५३ ॥

॥ ६४ ॥

॥ ५३ ॥

पुनर्जिता॥ सदृशीक्षीशिष्योऽश्वेपयः॥ सोमपिन्द्रचमसुतम॥ ३
पुष्यमरुदीतोसीन्द्रायज्ञोत्तमः पृषते॥ योनिरिन्द्रायज्ञोत्तमः॥
इन्द्रायज्ञोत्तमः पुष्यमरुदीतोसीन्द्रायज्ञोत्तमः॥ ४
अरुमस्य॥ केतवोत्तमः पुष्यमरुदीतोसीन्द्रायज्ञोत्तमः॥ ५
योषया॥ पुष्यमरुदीतोसीन्द्रायज्ञोत्तमः पुष्यमरुदीतोसीन्द्रायज्ञोत्तमः॥
योषया॥ पुष्यमरुदीतोसीन्द्रायज्ञोत्तमः पुष्यमरुदीतोसीन्द्रायज्ञोत्तमः॥
जिष्टोत्तमः पुष्यमरुदीतोसीन्द्रायज्ञोत्तमः॥ ६॥ उदुत्तमः॥ उदुत्तमः॥

सं० १०० वृद्धिर्केतवः॥ दृष्टो विष्णोः सूर्यः॥ उपयामगदीतो सितसूर्या
॥ ४४ ॥ पक्षाभाजायैषते योनिः सूर्याय चाभाजाय॥ ४५ ॥ आग्निग्नौ क
॥ ६५ ॥ लशम्भस्याचा विप्रान्तिर्नवः॥ पुनरुज्जानिवर्तनं सत्तातः सूर्य
॥ ६६ ॥ न्युत्कोरुधारापयसती पुनर्माविशता इषिः॥ ४६ ॥ इदं नो॥ इदं
नेह ह्येकाम्पे चन्द्रेणोते दिति सरसति मदि विष्णुति॥ पतातेः
॥ ६७ ॥ अग्न्येनामानि देवे द्यौः सा सुकृतम्ब्रतात॥ ४७ ॥ चितः॥ द्वितः॥ इन्द्र
योः दिनीचाय च्छतन्मतः॥ योः अस्मांशः अभिरासत्ययस्कम ॥ ५४ ॥

दत्तमाशविष्ठा॥ वापत्येतेः अष्टतोतासदोभिर्विष्णुः अगन्तव्यं ह्येह
तो॥ ५६॥ देवान्निवास॥ देवान्निवमगन्तव्यं ततोमाद्विष्णुमष्टमन्त्र्या
नन्तवित्तमगन्तव्यं ततोमाद्विष्णुमष्टपितृन्मृषिवीमगन्तव्यं ततो
माद्विष्णुमष्टयज्ञं च लोकमगन्तव्यं ततोमेभदुमभत॥ ६॥ चतसि
ॐ शततवः चतसिष्टं शततवो विंशतिरेव॥ इमं यज्ञं यथा
ददन्ते॥ तेषां हि च ६॥ समवेतह्यर्थात् तदाचम्योः अष्टातदेवात् ॥ ६॥
यत्तस्यदोः यत्तस्यदोः यत्तस्यदोः यत्तस्यदोः यत्तस्यदोः यत्तस्यदोः

१२
सं. पू. त्रयं तपुस्तु मरिचोपतापः ॥ १ ॥ अथेदि अमापुंरगभिसादा ॥ २१ ॥ आयवस ॥
॥ ६५ ॥ आयवसुदिगापुनरश्चवत्सोममीवत ॥ वातहोमन्तुमाभस्तादा ॥ २२ ॥ रति
संरितायां दीर्घपादे अष्टा ॥ २३ ॥ देवहविता देवसवितः प्रसव
यत्तम्प्रसवयुक्तपतिभगाय ॥ दिव्योगन्धर्वी केतपूः केतन्तः पुनातु
वाचस्पतिर्वाजन्तः स्वदतुस्वाहा ॥ २४ ॥ अथ सदन्त्वा ॥ नृषदम्मनः स
दमुपयामगृहीतोसोन्द्रायत्वा जुष्टं हूमाप्येष ते योनिरिन्द्रा
यत्वा जुष्टं तमम् ॥ २५ ॥ प्रसुषदन्त्वा घृतसदं धोम सदमुप